

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดการเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นหมู่บ้านจัดการสุขภาพ ของบ้านป่าไม้แดง หมู่ที่ 9 ตำบลแม่โป่ง อำเภอค้อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งได้นำเอาทฤษฎีว่าด้วยองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ของ Peter.M.Senge ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดเรื่องเมืองไทยแข็งแรง (Healthy Thailand) และหมู่บ้านจัดการสุขภาพมาเป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษาศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน คือ 1) การวิเคราะห์บริบทชุมชน 2) การจัดการเรียนรู้ตามวินัย 5 ประการของ Peter M. Senge 3) ผลการจัดการเรียนรู้และการประเมินหมู่บ้านจัดการสุขภาพ

ผลการศึกษา พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรม นับถือศาสนาพุทธ ประชาชนได้รับการศึกษาทั้งในและนอกระบบ มีลักษณะความเป็นอยู่แบบเครือญาติกัน โดยความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของส่วนรวมมีให้เห็นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการรวมกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนจะมีลักษณะการซอันทักกันไปมาของสมาชิกในชุมชนเอง การจัดการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อให้เป็นหมู่บ้านจัดการสุขภาพ โดยใช้เทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ 5 ขั้นตอน คือ

1) การคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking) โดยประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ SWOT ในการมองชุมชนในภาพรวมที่เชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกัน ในด้านสิ่งดีที่มีอยู่ สิ่งที่ไม่ดีหรือข้อเสีย โอกาสดีของชุมชน และอุปสรรคที่มีอิทธิพลต่อชุมชนใช้การเรียนรู้จากการให้ข้อมูลข่าวสาร โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้ข้อมูลด้านสาธารณสุขแก่กลุ่ม

2) ความรอบรู้แห่งตน (Personal Mastery) โดยใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการค้นหาภาวะเจ็บป่วยของตนเองและคนในครอบครัว ใช้การเรียนรู้จากการถ่ายทอดเนื้อหาโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นการเวียนฐานความรู้ ตามประเด็นภาวะสุขภาพที่ชุมชนประสบอยู่และ 6 อ. ตามเมืองไทยแข็งแรง (Healthy Thailand) คือ ออกกำลังกาย อดโรคยา อาหาร อนามัย สิ่งแวดล้อม อารมณ์ และอบายมุข

3) แบบแผนความคิด (Mental Model) โดยใช้การอภิปรายกลุ่มในการวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพแสดงเป็น แผนที่ความคิด (Mind Mapping)

4) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) โดยใช้การระดมสมอง (Brainstroming) และการเรียนรู้จากประสบการณ์ผู้อื่น

5) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) โดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติ ในการร่วมกระบวนการ การประสานงาน การดำเนินโครงการต่าง ๆ ร่วมกันที่เหมาะสมกับชุมชน

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคต่าง ๆ ตามวินัยแห่งองค์กรแห่งการเรียนรู้ นั้นสามารถที่จะใช้เป็นกระบวนการดำเนินงาน ได้เป็นอย่างดี เพื่อการเป็นหมู่บ้านจัดการสุขภาพ ที่ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบต่าง ๆ คือ การมีภาคีเครือข่ายสุขภาพในชุมชน มีการจัดการด้านทุนทั้งภายในและภายนอกชุมชน มีการจัดทำแผนชุมชนโดยใช้การเรียนรู้ร่วมกัน มีการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในชุมชน และมีการจัดกิจกรรมสุขภาพในชุมชน

The purpose of this research was to Organizing Learning for Being Health Managing Village of Pa Mai Daeng Village, Mae Pong Sub-District, Doi Saket District, Chiang Mai Province. This research was action research that used the theory of Learning Organization of Peter M.Senge, the theory and method of learning, Healthy Thailand and Health Managing Village to be the scheme of the operation. This study included 3 parts namely. The first was analysis of the community context. The second was study management by the 5 principles of Peter M. Senge and the third was the result of study management and the evaluation of Health Managing Village.

The result of this study were

That most population have the agricultural occupation. They are Buddhists, received the education both in and out of the process. Their relationship was family and maintained the cooperation in the activities of the community. The group gathering has the overlapping characters of the members in the community.

The study management by using the 5 principles of Peter M. Senge for being Health Managing Village which were ;

1) System thinking : By adapting the SWOT analysis for looked the community in holistic that connect in strange, weaknesses, the opportunities and the thread that influence the community. Used learning to giving the information by the health workers.

2) Personal Mastery : Using the cooperative learning to search for the illness of themselves and their family. Using learned by the health workers to mobilize knowledge by the health agendas that the community and Healthy Thailand 6 methods are Excercising, No illnesses , Food , Sanitary , Environment, Emotion and Temptation.

3) Mental Model : Using the group discussion to analized them health problems that display in Mind Mapping.

4) Shared Vision : Using the Brainstorming and learning from the experiences of other peoples in the community.

And 5) Team Learning : By learning from the operation, joining the processes, work collaboration, project works that suit the community.

The results of the learning of several techniques by the principles of the Learning Organization can be used as the processes to overtake the work for being Health Managing Village. That has to have the components it must have the groups of health, the capital management both inside and outside, the plan making community from shared learning, the broadcasting of knowledge to the community personal and group target that develop to be the learning center of the people and having the health activities in the community.